

pozneje. To je graje vredna brezobzirnost in škrtljavo prizadevanje kmete z meščani nadlegovati in gospodovati. Sploh pa je potrebščina okrajne zastope odpraviti ali volilne rede narurnej večini kmetske v korist predrugačiti zopet očitna. Potroškov bo letos 20,765 fl., med temi za ceste 15837 fl. in za ogledovanje stez še posebič 500 fl.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Kako nadut da je nemšk liberalce, to je pokazal znani njihov vodja zagriženi nemški „pem“ dr. Herbst. Nekemu poljskemu poslancu je djal: O Božiči odstavi cesar ministra Taaffeja. Toda tri dni potem pokregajo cesar Tržaške liberalce in v njih osebah vse druge, da so „fakcijozni“ (puntarski) uporniki. Tako grozno je ošabnost v blato bila zateptana. Nemško liberalno društvo v Riedu v gornjej Avstriji hotelo je cesarju kljubovati s tem, da je sklenolo, Tržaškemu liberalcu Teuschlu, tistemu, ki je pred cesarjem stal in karan bil, zaupnico poslati. Ministerstvo je ukazalo, to ošabno in smetljivo društvo razpediti. No, in sedaj pobešajo nemški liberalci še klaverneje svoje butaste glave, videč, da se njihovega kričanja nihče ne boji. — Nedavno bil je tudi naš velečenjeni in mnogozasluzni poslanec g. baron Goedel od cesarja zaslišán. Cesar so ga mnogo povpraševali, kako se godi ljudem na Štajerskem, posebno v volilnem okroga baron Goedelnovem, ter so močno obžalovali, da jim uime, hude ure, toče skoraj vsako leto nagajajo. — Baron Goedel je porabil priliko, se v imenu svojega volilnega okroga še enkrat zahvaliti za veliko podporo v denarjih, katere so svitli cesar bili takoj poslali. — Državni zbor prične delovati dne 11. ali 16. januarja. — Iz Dalmacije prihajajo slabi glasi; ker hočejo Krivošijance po sili vteknuti v vojaško, brambovsko obleko, oni pa se temu protivijo, prišlo je do krvi prelivanja; 4 žandarji bili so v Kamenem ustreljeni od vstajev; pravoč je, da so tem Črnogorci poslali 400 angleških pušek Martinijevega stroja v pomoč; 36. lovski bataljon mora v Dalmacijo. Sploh bi se pa rabuka v Krivošijah po našem mnenji bila morala zabraniti uže davno na dobrem, a ne tirati tako daleč, kakor je sedaj videti. Tudi se nam hoče zdeti, da je slovansko prebivalstvo v Hercegovini in Bosni močno razburjeno zavoljo ponemčevalnih in magjarovalnih poskusov. Dalje se ni veliko polajšalo breme krščanskej raji. Ako tedaj doli do kakšne nesreče pride, zakrivili so jo nemško-magjarski politikarji. Slovanom prijazna politika je ondi potrebna, vsaka druga je brezuspešna, nevarna. — Magjari nimajo morja, zato silijo preko Hrvatov v Primorje, da si Reko ali Fiumo prisvojijo in priredijo za mnogo denarjev v magjarsko pomorsko mesto magjarske kupčiji na hasek. Mnogo milijonov goldinarjev bo treba, preden vse za ladjisče pripravijo.

Vnanje države. Pravijo, da je Bismark rusko zvezo popustil in se zvezal z Avstrijo in Turkom, papežu pa hoče pomagati, da zadobijo Rim nazaj. To je toliko verjetno, kolikor Bismarku vodo na mlin navaja. On bi rad močno zvezo 100 nemških poslancev v državnem zboru, ki tirjajo verske svobode za sv. katoliško Cerkev na Nemškem, razdril in razdjál. Ker pa siloma tega ne more, poskuša zvijačno. Začel je tedaj od preganjanja malo odnehavati, pa ne celó, papežu pa dobrikati se, pa v resnici ostane volk vselej volk, kar nemški katoličani tudi vedó in mu toraj tudi na limance ne vsedejo. — Ruski car je zaukazal, vojake narodno obleči in odpraviti drage, nevkretne, po nemško-pruskej šegi posnete „uniforme.“ V Varšavi so zavoljo tepeža med Judi in kristijani zaprli nad 1700 ljudi. — Na Turškem v Aziji bil je potres, del mesta Bruse je razdján. — V Egiptu je vojaštvo narodno in hoče domačo vlado, ki bi morala izvrševati, kar bi deželni zbor sklenol. Angleži in Francozi podpirajo ta upor zoper vice-kralja in sultana, ker mislijo tako prilike dobiti, ves Egipt pograbití. — Italijanski kralj je, ne vedoč, kaj Bismark s papežem namerava, močno razburjen in je novega leta den od starešinstva zahteval 200 milijonov za vojaške potrebe. — Švicarji so prevrtali goro sv. Gotharda tako, da sedaj železniški vlak skoz Alpe od nemške na italijansko strau pridrdra v 42 minutah. Velikansk napredek. — Francoski minister in Boga tajilec in freimaurer Bert je škofom ukazal, javno moliti za republiko, tudi pošilja zopet žandarje v cerkve poslušat, kaj mešniki pridigajo. No, nič hudega in gotovo, česar je tudi žandarjem treba. — Angleži imajo sedaj na Irskem 30.000 vojakov in več tisoč policajev, pa upora ne morejo zadušiti, uže gospe, ženske, dekleta delajo zoper angleške veliko-posestnike! Iz Amerike pošiljajo tamošnji Irci domov denarja in orožja.

Za poduk in kratek čas.

Iz potne torbice.

I. Šest vrstic neke dijaške pesni se glasi:

Če študent na rajžo gre,
Penes nima nič kre se;
On ne praša kam, za čim,
Pa si upa priti v Rim.
Za kvartir si ne skrbi,
V kaki listjak spat beži.

Tudi pisalec sledečih vrstic se je nekđaj napotil s temi šesterimi vrsticami v žepu nekoliko po svetu, da bi si ga pogledal. Videl je mnogo krajev, gledal je precej veliki del slovenske dežele in poskusil tudi mnogokrat slovensko gostoljubnost, da sme s pesnikom reči, ne samo: „Slovan brate ima“, temuč tudi: „Slovenec brate ima.“ Častiti bralec teh vrstic pa bode sprevidel, kako

lepa je slovenska dežela, in da Slovenceu ni potreba hoditi lepote krajev gledat v Švico in druge dežele, temu da vidi v svoji mili domovini dovolj lepih krajev, dovolj prijetnih gorá in z vinogradi in hostami olepšanih hribov in prijaznih dolinic, po katerih tečejo rahli potočki ali majhne bistro reke.

Lepe in prijetne so Slovenske gorice, v katerih so tudi mene slovenska mati spančkali in zraven milo doneče slovenske pesni popevali in tako že otroku v srce vsadili zrno, kteremu se pravi: ljubezen do domovine. Vendar človeka vleče neka notrajna moč, da si želi svet ogledati. Tudi v meni se je taka moč oglasila in z milim pogledom na domačo hišo, na kraj mojega veselja, zapustil sem dom in hitre stopinje me ponesejo kmalu čez nekoliko majhnih hribočkov in dolinic, dokler že truden ne prispem na precej visoki hrib: Svetinje, kateri je od vseh strani s prijaznimi vinogradi obdan in daleč spodaj so zelene dolinice. Obstal sem nekoliko, ter si ogledal lepi kraj, ter sem pozdravljaj na drugem hribu prijazno Jeruzalemsko cerkvico in vskliknil sem s pesnikom:

„O Jeruzalemska cerkvica mi bela,

Kak si se mi krasna ta trenutek zdela?“

Črne megle, ktere so se podile od zahodne strani me zdramijo in spodijo od Svetinj v grabo in zopet v breg, vendar dežju nisem ušel. Vmaknil sem se mu pod streho in ko je prenehal sem korakal dalje proti sv. Miklavžu, kjer so me pri g. V. zelo prijazno sprejeli. Tu sem ostal do drugega dne. — Slovenski narod je zelo bogat na narodnih pesnih, pripovedkah in babjih vražah. Tudi pri sv. Miklavžu sem nekoliko pozvedel in na moje veselje sem slišal pesen, katero hočem, kakor tudi naslednje, katero sem kje zvedel, tako priobčiti, kakor so se med narodom popevale in še se pojejo. In dobro je če se take reči napišejo, ker se s časom tudi lahko pozabijo; kajti o imenitnosti narodnih reči piše Tomašič: „Pokupimo bratje, pokupimo naše blago, prije nego ga veter vremenah ne pogubi. Hleb iz zemlje, lepoto naroda, narod nam je otac, a zemlja majka naša.“ Pesen pa se glasi:

Imbra je čuka kló,	Imbra de čuka kló,
Komu de kožo dó?	Komu de noge dó?
Kožo bo . . . vzeu,	Noge de . . . vzeu,
Da bo podplate meu.	Da bo za vilce meu itd.

V tej pesni se slavi Imbra, kako je čuka klal in čemu je posamezne dele vzal, to si mora pevec sam izmisliti. V gostoljubnej gospod V. hiši sem ostal do drugega dne. Zdaj pa sem se napotil proti Ormožu ter sem med potjo dospel v Frankofee, kjer sem zopet napravil za en dan štacijo v g. M. hiši, ker so tudi imeli dijaka. Ko sem želodec željo izpolnil, sem se tudi prepričal, da še je mnogo narodnih pripovedk med narodom, kajti tu sem zvedel pripovedko o „Kralji Matjaži“ in o „Hergaduši“ potem tudi babjo vražo:

keďar buče ali tikve sadijo morajo zelo lagati, potem so buče debele.

Pripovedka o kralji Matjaži. Vozil je nek Horvat na Vogrsko zrnje na prodajo. Prišel je že globoko na Vogrsko, a nikjer ni mogel svojega zrnja prodati. Ko pa se je mimo neke gore peljal, pride k njemu gospod, kateri se z njim začne za zrnje pogajati in mu ga tudi kupi. Potem mu ukaže voz z njim peljati. Za nekaj časa prideta pred veliko votlino, v kateri je vse polno vojakov spalo, na sredi pa je pri kameni mizi spal na stolu sedé mož ves v svili in zlatu z dolgo brado, ktera je skoz kameno mizo že do tal visela. Horvata zgrabi strah, ko je vse to videl, a gospod mu pravi, naj se ničesar ne boji, in le začne zrnje z voza nositi v škrinjo. Ko je Horvat bil z delom pri kraju, mu gospod zrnje plati in mu začne vse, kar je v votlini, razkazovati. Zdaj je zvedel, da je to kralj Matjaž, ki tukaj s svojimi vojaki spi. Gospod prime Matjažovo sabljo, ter jo potegne iz nožnice, in takoj so vojaki storiili ravno tako! Ko pa jo je spustil nazaj v nožnico, so tudi vojaki tako storiili. Gospod še tudi reče, da bi se kralj in vojaki zbudili ko bi celo sabljo potegnil iz nožnice. Pokazal je tudi Horvatu zaerjaveto sabljo, ktera se je kakor urni tečaj na steni na železnem klinu vedno sem in tje zibala. „Ko bode ta sablja, reče gospod, klin preglodala in na zemljo padla, bode se kralj Matjaž s svojimi zbudil in potem bode na celem svetu nastal strašen boj.“ Ko je Horvat odišel, se je pečina zaprla in nikjer ni bilo več znamenja od votline. Od tistega časa še se nobenemu ni posrečilo nje najti.

(Dalje prih.)

Smešničar I. Neka baba je prišla nekokrat k imenitnemu gospodu, kateri je bival v krasnej sobi, ter se prav debelo vseknila na lepo preprogo, ki je bila na tleh razprostrta. „Nesnaga grda,“ se togoti gospod, „pojdi vun, ter se na smetišče vsekni.“ „Ej, prosim, zlahtni gospod,“ odvrne babura, „za mene je tukaj v sobi tudi dobro.“

J. Dub.

Razne stvari.

(Javno zahvalo) izreka 14 let na desni nogi boleni vojak iz pruske vojske, Ignacij Potnik, g. dr. Lichteneggerju v Šoštanji, ki ga je srečno in brezplačno sedaj popolnem ozdravil. Bog plati!

(V. č. gosp. M. Lah) zlatomešnik v Vojniku zboleli so zopet hudo za protinom. Že četrti teden jih njihova stara bolezen veže na posteljo bridkih bolečin. Vse njihove častite znance uljudno prosimo, se jih spominjati v svojih molitvah — več. duhovnikom pa jih še posebno priporočujemo v pobožen „memento“. Daj jim Bog kmalo zopet ljubega zdravja!

(Znani g. Bindlechner v Mariboru) je se Gradčanom tako zameril, ker je pravičen Slovenecem, da ga niso hoteli več za kandidata postaviti